

- Voorwoord
- Contact info
- Filippijnenreizen 2014
- Filippijnendag 2014: 10 jaar Inang Bayan

www.inang-bayan.nl

Voorwoord door Harry

Vorig jaar is de familie Stoks op reis geweest naar de Filippijnen. Een prachtige reis, waarvan het verslag gestaan heeft in nieuwsbrief nr. 5 van 2013. De reisverhalen hebben aanstekelijk gewerkt. Dit jaar zijn drie families teruggereisd naar het land van herkomst van hun kinderen. En zonder in herhaling te vervallen hebben zij verslag gedaan van bijzondere gebeurtenissen en opvallende zaken gedurende hun verblijf op de Filippijnen. Het zijn lange bijdragen, maar beslist de moeite waard.

Dat geldt ook voor de terugblik op de Filippijnendag. Een heel gezellige dag in een leuk park nabij Venlo. Complimenten aan de familie Stevens. En Verben bedankt voor het verslag.

Jack en Tineke Dik en André en Christa de Vor hebben – daartoe aangemoedigd door Verben en Resy – aangeboden het kampeerweekend in 2015 te organiseren. Het eerste weekend van juni volgend jaar (5-7 juni 2015) kan al worden gereserveerd in de agenda's.

Veel leesplezier. En bijdragen zijn van harte welkom voor de winternieuwsbrief!

Harry van Waveren

Contactgegevens Inang Bayan

- Voor informatie over het komende kampeerweekend 2015:
fam Dik en fam de Vor
jack_dik@zonnet.nl
- Voor een bijdrage aan de nieuwsbrief:
Harry van Waveren
waveren@zeelandnet.nl
- Voor vragen over de vereniging;
Carla Derks: carla@derksmakelaardij.nl

Filippijnenreis 2014

Inyah's Journey – familie van der Linden

Johan, Loes, Jerome & Sanne, Inyah v.d. Linden

Na aankomst in Manila op vrijdag 20 juli is het op zaterdag de 21^e eindelijk zover voor Inyah, en voor ons om Inyah's familie te bezoeken.

Even wat er aan vooraf ging:

Het verhaal was eigenlijk te onwaarschijnlijk en te mooi om waar te zijn: Op 19 februari 2013 had Inyah net haar Facebookpagina aangemaakt en zat met Loes naast zich wat rond te snuffelen. Ze had net Loes laten zien hoe het allemaal werkte en zei: "vind je het goed dat ik eens een keer de naam van mijn zusje op the Filippijnen intik?" Zo gezegd, zo gedaan. En wat denk je? Raak! De naam klopte, de naam van 1 broer in haar profiel en de achternaam van oma was hetzelfde als moeders achternaam, een foto van het zoontje van haar zus die als 2 druppels water lijkt op Inyah als peuter. Dit moest het zijn! Shocking! Bevestiging zoeken via de zuster van Inyah's kindertehuis.

Wat bijzonder, maar meteen realiseer je je ook wat dit allemaal betekent: Je wilt er naartoe, dus sparen. Maar ook: Wat betekent dit voor Jerome die al 5 jaar zoekt en nog niets gevonden heeft. En er zijn een heleboel Philo vrienden en vriendinnen die dit ook zouden willen, maar niet eens weten waar ze moeten beginnen omdat er geen dossier is, of het nooit meer zullen kunnen. Die bevestiging komt en dus gaan we er met z'n allen voor. Jerome zegt eerlijk dat hij blij is voor haar maar een beetje verdrietig voor zichzelf, maar dan wordt hij toch weer de grote broer en zegt: natuurlijk gaan we mee!

En nu is het dan zover. Eerst om 10 uur de ontmoeting met sister Lorenz, de directrice van Heart of Mary Villa, het kindertehuis waar Inyah heeft gezeten, en waar de ontmoeting zal plaatsvinden. Eerst een voorgesprek, Inyah heeft zelf een aantal dingen opgeschreven die ze haar vader wil vragen. Dan een lunch en om ca 14 uur zal de familie komen. Nu is tijd in Manila een rekbaar begrip en wordt zeker niet naar Nederlandse maatstaven gerekend, maar iets na half drie zijn ze er.

Ze worden apart ontvangen en samen, Inyah en Loes hand in hand voorop, lopen we naar het zaaltje waar de ontmoeting zal plaatsvinden. Daar zitten ze op de rij: Vader Romeo, Oma Doring, zus Divine Grace, Broer Elvin, zus Jean Precious, broer Roby John en broertje Rom Jim, want we wisten inmiddels dat er na Inyah toch nog een broertje was geboren die wel in het gezin was gebleven.

Omhelzingen, tranen, lachen, elkaar aanraken. Als ouders doen we graag een stapje terug en observeren vooral. En wat zien we veel moois.

De zuster neemt de leiding en begint een kennismakingsgesprek waarin we van alles over elkaar te weten komen. Het is een grappige mengelmoe van Tagalog, Engels en Nederlands. Over wat er gezegd is moet je t.z.t. zelf maar van Inyah gewaar worden, wat ze kwijt wil. Wel wordt duidelijk dat ze het uiterlijk van haar moeder heeft en het karakter van haar vader. Oma Doring blijft maar naar haar kijken: ze ziet haar overleden dochter terug in Inyah.

Dan kadootjes, foto's -heel veel foto's, gesprekjes in steenkolen engels, De overige familieleden komen er bij: de partners van haar beide zusjes. De neefjes (beide zussen hebben een zoontje).

Sister Lorenz heeft nog een maaltijd voor ons allen laten verzorgen, en dan is het tijd om afscheid te nemen voor vandaag, en komt er een eind aan deze eerste ontmoeting die waarschijnlijk wel de meest bijzondere uit ons leven is. Het was prachtig, intens en liefdevol én heel vermoeiend en na 5 minuten in de taxi, slaapt Inyah als een roos.

Afgesproken werd dat we elkaar morgen weer zullen zien op de begraafplaats waar Inyah's moeder ligt. Inyah wil haar graag bezoeken.

De volgende morgen om 9 uur zijn we present op de North Cemetery in Manila. Inyah koopt bloemen voor haar moeder. Dan worden we opgehaald door haar broers. Inyah's moeder ligt in een familiegraf, en we brengen er geruime tijd door. Een bezoek als dit verloopt anders dan bij ons in Nederland. Er worden foto's en kaarsen neergezet, er zijn parasols tegen de zon, er wordt gelachen en gehuild. De graven voor de armere mensen liggen tegen elkaar aan en gestapeld., De jongens spelen met autootjes op de stenen in de buurt. Die blijken verrassend multifunctioneel, ook geschikt als circuit en springschans voor de kado gekregen, en meegebrachte autootjes. Ook een luier verschonon gaat goed op het graf van de buurman.

Na een dik uur vertrekken we. Jerome en Sanne zijn inmiddels ook met de taxi gearriveerd. We nodigen de familie uit om ergens wat te gaan eten. Inyah's broer Elvin is tricycle chauffeur en snort een paar collega's op. We stouwen onszelf met z'n negentien in een stuk of vier tricycles en gaan richting Shoemart.

Men wil het liefst naar Jollibee, de Philippijnse variant op Mc Donalds. En dat wordt dus 19 keer rijst met kip (doe eens gek). We rekenen omgerekend 34 euro af. Het is heerlijk ongedwongen. Wat een lieve zorgzame mensen! Ze hebben vrijwel niets maar hebben het toch goed met elkaar. We kunnen er nog heel wat van leren.

Na het eten nemen we afscheid: Tot over 2 weken! Nu eerst tot rust komen bij het zwembad van het hotel. Even bijkomen van deze 2 enerverende dagen. Wat een hoop mooie belevenissen en indrukken hebben we nu al! Wat zijn deze mensen herkenbaar naast Inyah en wat zijn er al puntjes op i-tjes gezet.

En bijkomen dóen we tijdens de prachtige tour door de Central Visayas (de hele reis is verzorgd door Discover Philippines). Met een binnenlandse vlucht naar Dumaguete en daarna meteen door met de ferry naar Lili-an Santander op het zuidelijkste puntje van Cebu. Daar zijn we om te zwemmen met walvishaaien. In-druk-wekkend!! Na een paar dagen van relatieve rust weer terug naar Dumaguete voor een verblijf in deze leuke universiteits-stad. Met ondermeer een tocht naar Apo-island om te snorkelen en te zwemmen met zeeschildpadden. Ook niet verkeerd! En om 4 uur 's nachts naar Oranje kijken midden op straat in Dumaguete, is best wel apart. En dan met z'n 5-en terug racen naar het hotel met één tricycle om de strafschoppen nog te kunnen zien, want op het grote scherm niet meer door de opkomende zon, was ook best wel apart. En ze wonnen! Zucht.

Daarna met de ferry naar het prachtige eiland Siquijor. In een geweldig luxe beachresort met wel 2 zwembaden vermaken we ons prima. Ook de tour rond het eiland is erg leuk, ook al was de Bolo-bolo healing geen doorslaand succes. De schouder blijft pijnlijk, kippen-angst blijkt niet over, het is genieten van de mensen hier en hun cultuur. Wat zijn ze gastvrij en oprecht in je geïnteresseerd. Dan weer met de ferry naar Bohol. Op naar Panglao-island en Alona-beach. Hier is het wat meer toeristisch vooral voor duikers. Ook hier hebben we een Island-tour met de Tarsiertjes, Chocolate-hills, en ander moois, zien 's morgens heel vroeg grijze ruggen door het water klieven, en krijgen een lesje onthaasten op Balicasag-island waar we snorkelen met de locals. 2 Weken vliegen voorbij en dan is het maandag 14 juli en vliegen we van Tagbilaran Bohol terug naar Manila.

En daar is, in hetzelfde hotel ook al eerder gearriveerd, de familie Dik. Wat is dit leuk elkaar hier te ontmoeten! De mazzelaars zitten in de meest luxe suite van het hotel. Lekker! In hun suite drinken we wat samen en worden vele ervaringen uitgewisseld. Verben voelt zich net als onze kids echt senang in zijn land, dat is goed te zien aan z'n grote glimlach van oor tot oor (!). Hij en Inyah vertrekken samen, op tour door het hotel, op zoek naar Jerome en Sanne 's kamer gaan ze belletje lellend de hele 7^e verdieping bij langs. Menig Koreaan en/of Japanner is "not amused". 's Avonds gaan we met z'n allen wat eten in Robinson's place. Gezellige boel, maar we maken het niet te laat omdat de Dikjes-caravaan morgen verder trekt. Dus op tijd onder de wol?!?! Ehh, onder de brommende airco, natuurlijk. Hoe dan ook, de volgende morgen zien we elkaar bij het ontbijt en even later is het uitzwaaien geblazen." Lieve mensen, heel veel genieten".

Op dinsdagmiddag hebben we onze hernieuwde kennismaking met Eden, onze (voormalige) Damayan Foster dochter. We hebben veel contact via Facebook met haar dus we weten dat het haar goed gaat. We weten dat ze werkt en studeert maar horen dan pas hoe: 's Nachts werkt ze in een call center als helpdeskmedewerkster voor Amazon.com. Ze verzorgt de technische ondersteuning. Overdag studeert ze communicatie aan de Womens University of the Philippines. Een moordend programma maar voor haar de enige mogelijkheid om haar studie te betalen. Wel prachtig om te zien hoe dit schuchtere meisje van 6 jaar geleden is veranderd in een zelfverzekerde jonge vrouw die haar zaakjes goed voor elkaar heeft. Natuurlijk moet ze nog steeds heel zuinig aandoen maar ze kan zich redden.

's Avonds zou ze mee uit eten gaan, samen met Inyah's zus Jean Precious. Morgen wordt het een belangrijke dag: Inyah gaat alleen een dag naar haar familie en wij gaan samen met Jerome en Sanne op pad om wat meer informatie over Jerome's moeder boven water proberen te krijgen. Jerome heeft na onze trip in 2008 een zoekopdracht ingediend bij Wereldkinderen maar tot op dit moment Nada, Niente, Niets.

Wel hadden we van sister Lorenz het advies gekregen om zoekender wijs meteen naar het kindertehuis te gaan: "Ga terug naar de plek waar je kind echt is geweest, en waar mensen je kennen. Je bent daar geen dossier"! Het zouden profetische woorden blijken te zijn.

Om dit allemaal in 1 dag te kunnen proppen had Loes bedacht dat het leuk en praktisch zou zijn om Jean uit te nodigen om een nacht bij ons in het hotel te slapen. Ze zouden dan de volgende dag samen in de taxi naar Inyah's familie kunnen gaan, en de rest kon dan naar het ICAB en Cribs (het kindertehuis waar Jerome vandaan komt) gaan. Zo gezegd, zo gedaan.

We eten lekker pizza met z'n allen. Het is gezellig. Na de pizza komt Jerome met het verzoek aan Eden of ze ons morgen wil vergezellen. En of ze ons in de toekomst wil helpen zoeken. Eden stemt meteen toe en wil dit graag voor ons doen. De volgende morgen om 9.00 uur zal ze zich melden, maar eerst gaan we nog samen terug naar het hotel. Jean Precious kijkt haar ogen uit, ze heeft nog nooit in een hotel geslapen. Inyah heeft een kamer met een grote spiegel op de kast en al snel staan de dames Alcantara samen te dansen. Eden kijkt geamuseerd toe.

We spreken af voor de volgende morgen en zwaaien Eden uit.

's Nachts worden we wakker van klepperende ramen en slagregens en begrijpen dat de voorspelde typhoon niet aan ons voorbij gaat. Het hotel is stevig genoeg dus geen probleem. In de morgen staan we op het inpandige balkon te kijken naar de uitgestorven straten. Takken en golfplaten vliegen door de lucht. Een flinke streep door de rekening! Het oog van de storm raast tussen 9.00 en 10.00 over Manila en er is geen taxi te krijgen. We zouden er ook niets aan hebben want het ICAB is gesloten: al het overheidspersoneel heeft vandaag vrij. Wat nu? Jerome is uiteraard behoorlijk teleurgesteld, zo komt er niets terecht van zijn zoektocht. Ook Inyah en Jean kunnen nog niet naar het huis van de familie maar die dansen de tijd weg en genieten van elkaar.

Om 10.15 uur meldt, hoe is het mogelijk, Eden zich bij de receptie. Ze heeft een stuk met de trein gereisd en daarna een taxichauffeur zo gek gekregen haar naar het hotel te brengen. We besluiten te wachten tot de ergste wind is gaan liggen en gaan dan eerst maar eens naar de Robinson Mall. Die is vanwege de typhoon Glenda gesloten, er is flinke schade en de plafonds zijn naar beneden gekomen. Wel is de supermarkt aan de andere kant van het gebouw open (nog een flink stuk lopen).

We kopen wat rijst en fruit en dergelijke voor de familie van Inyah en weten een taxi op te snorren voor de gezusters. Zelf besluiten we 's middags wel naar Cribs te gaan: het is een kindertehuis en kan dus eigenlijk niet dicht zitten.

We organiseren een busje en gaan onderweg naar Cribs. Het blijkt nog een hele toer te zijn, veel wegen zijn geblokkeerd door omgevallen bomen en elektriciteitsmasten. Nergens is elektriciteit, alleen daar waar een generator is.

Als we er uiteindelijk zijn is men verbaasd dat we zijn komen opdagen. We hadden weliswaar een afspraak maar dat we er ook echt zouden zijn? We worden hartelijk ontvangen maar tot onze teleurstelling zijn er alleen verzorgsters en een portier.

Als we duidelijk hebben gemaakt wie we zijn en wat we komen doen worden er mobieltje tevoorschijn gehaald en er wordt ge sms't, gebeld, geappt en rooksignalen uitgezonden. Ondertussen mogen we bij de kinderen kijken. Een hele ervaring ook voor Sanne die nu met eigen ogen ziet waar Jerome vandaan komt. Dan komt na ongeveer een half uur een sociaal werkster opdagen, de assistente van het hoofd Jalil. En dan verschijnt Jalil ook op het toneel (we hebben hem in 2008 ook ontmoet bij Crib's). Hulde aan de verzorgsters: ze hebben in deze chaos kans gezien Jalil te bereiken, en hij is meteen naar Crib's gekomen.

En hij komt niet met lege handen! Toen wij enkele maanden voor onze trip gemailed hadden met Crib's dat we hen graag wilden bezoeken, en dat we op zoek waren naar Jerome's moeder is hij persoonlijk in actie gekomen. Het verzoek van Jerome was niet verder gekomen dan iemands burolade, maar hij was zelf op zoek gegaan. Hij had haar nog niet gevonden, maar wel zoveel info boven water gehaald dat de kans dat ze wel gevonden kan worden behoorlijk aanwezig is. We zijn blij, ontroerd, emotioneel en totaal verbaasd tegelijk. Wat een goed bericht! Sister Lorenz had dus gelijk. Voor de mensen van Crib's is Jerome geen dossier maar een gezicht. Als we wat van de "schrik" bekomen zijn, worden er foto's gemaakt en Email adressen uitgewisseld. We nemen hartelijk afscheid.

Op de terugweg stoppen we even bij een Mall waar wel stroom is om wat te eten en even te ontspannen. We hadden van Eden gehoord dat haar telefoon gestolen is toen ze in de bus in slaap was gevallen (wat een wonder met zulke dagen), en besloten een ander telefoontje voor haar te kopen omdat ze hier niet zo duur zijn. Eden weet nog van niets als we vragen of ze een telefoonwinkel weet. Als we wat staan te studeren naar het aanbod zien we dat Eden zelf verlekkerd staat te kijken naar een Samsung smartphone. Loes gaat naast haar staan, slaat een arm om haar heen en vraagt: "wil je een witte of een zwarte"? Eden verschiet helemaal, en stamelt iets van nee, nee dat kan niet. Maar Loes herhaalt haar vraag en ze kiest dan toch voor de witte versie. Ze trilt helemaal als ze hem vasthoudt. Ze is zo blij, en het is haar gegund: Ze doet zo haar best, en werkt kneiterhard. Daarnaast willen we graag veel contact met haar dus dan is een telefoon met wifi natuurlijk wel super.

Na een maaltje bij de Mac gaan we terug naar het hotel. Er staat ons nog een verslag van Inyah te wachten. Om klokslag 20.00 uur staan Inyah, haar papa Romeo en Jean Precious weer op de stoep. Ze stralen alle 3, hebben een geweldige dag gehad met elkaar. Pa en zus-lief vertrekken even later, "tot morgenavond". De laatste ontmoeting. Inyah is moe maar voldaan en gaat naar bed, de verhalen komen later wel. 't Is goed zo.

De volgende morgen vertrekken we samen met Inyah naar Sr. Lorenz om haar te vertellen hoe het allemaal gegaan is afgelopen weken. Onderweg naar Quezon City in de taxi verhaalt len honderduit over haar belevenissen bij haar familie.

Dat er een grote groep mensen op haar stond te wachten, dat iedereen blij was dat ze er was. Dat ze met z'n zevenen in een heel klein huisje wonen. Dat ze niet wist hoe ze dat doen met slapen, dat er geen toilet en douche is in hun huisje en hoe ze dat dan weer doen. Maar ook dat ze heel lief zijn voor elkaar en elkaar de ruimte geven. Goed voor elkaar zorgen, respectvol zijn. En dat ze ook heel goed zijn in een feestje bouwen op de vierkante meter, gewoon met z'n allen bij elkaar zittend op de grond karaoke doen en samen genieten van het feestmaal dat papa speciaal voor Inyah's terugkomst in Tondo heeft klaargemaakt. Papa Romeo zong speciaal voor Inyah een mooi lied met een prachtige tekst. Inyah heeft ook dat opgenomen met haar mobiel. Ontroerend!

Sr. Lorenz ontvangt ons met open armen. Op het terrein van de Good Shepard sisters heeft Glenda ook goed huisgehouden, maar wordt al druk geruimd. Even later zitten we weer in het kantoor van de zuster. Ze vraagt ons naar de rondreis die we gemaakt hebben. We vertellen enthousiast e.e.a. Dan vraagt ze Inyah naar haar ervaringen. Inyah vertelt meteen dat ze net gisteren bij haar familie is geweest in haar eentje. Daar kijkt de zuster van op. We vertellen hoe we alles geregeld hadden. Dat ons contact met de familie goed en betrouwbaar is met wederzijds respect. En dat wij Inyah met een gerust gevoel naar haar familie hebben laten gaan. Lorenz vraagt Inyah op de man af, wat ze nu vindt van de omstandigheden waarin haar familie leeft?

Inyah antwoordt dat ze het erger had verwacht en dat het respecteert hoe ze leven, dat het is zoals het is maar dat ze het wel moeilijk vindt dat ze er niets aan kan veranderen. De zuster knikt waardierend en wij? Wij zijn ape-trots op onze dochter. En dit alles verwerken komt later wel. Dan bespreken we met de zuster hoe we substantieel iets bij kunnen dragen aan de omstandigheden van Inyah's familie. Wat is wijsheid hierin? Iemand laten studeren, of materiaal bekostigen om in het levensonderhoud te voorzien en wat mag dat dan kosten per maand, want we moeten dit lang vol kunnen houden. We willen zelf het liefst een soort "Novib- methode". Lorenz is zeer bij de pinken en heeft aan enkele woorden genoeg. We besluiten met elkaar tot een soort trust-fund en zij gaat de on-/ mogelijkheden onderzoeken bij de familie. Wordt dus vervolgd. Hierna nemen we welgemoed afscheid van deze lieve, frêle dame. Wat zijn we haar dankbaar voor al het moois dat ze mogelijk maakte. Good bye and God bless!

In de avond is het tijd voor het afscheidsdiner met de familie Alcantara. Wederom met z'n allen naar de Jolliebee in Shoemart St. Lazare. Het is een prettig weerzien met het hele volkje. Met z'n allen drommen we het winkelcentrum binnen, richting eetgelegenheden. Intussen horen we dat de fam. Van Waveren in het net gemeld is. Mooi, ze zitten ook in hetzelfde hotel. We spreken af elkaar morgen te ontmoeten. Moe gereisd gaan ze vroeg naar bed. Wij zijn druk in de weer met een plekkie bij de Jolliebee. Met z'n allen bezetten we de zaak achterin. De hele familie gaat achter elkaar aan naar het toilet, tja, begrijpelijk, ff lekker luxe als je d'r zelf geen hebt. We hebben één hele lange tafel gevormd en daar komt, men raadt het al, rijst met kip. En franse frietjes voor neefje Jade, daar had hij al van gedroomd! Dan verschijnt wonder boven wonder toch oma Doring nog ten tonele. Beter! Ze blijkt ontsnapt aan haar wicked schoondochter die haar al ziek had afgemeld. Drama's! Samen met haar dochter is ze toch gekomen om afscheid te nemen van Inyah en ons. Het is wederom een gezellige chaos en na een ijsje voor iedereen is het tijd om het pand te verlaten, om 21.00 uur sluiten alle malls. Voor ons ook het sein voor afscheid. We lopen innig gearmd in een lange sliert naar buiten en dan moet het! Iedereen knuffelt iedereen, tranen worden weggepinkt, geruststellende woorden gesproken als: "don't worry, we'll be back, we'll take care as always". We zien duidelijk dat papa Romeo z'n familie leidt in dit afscheid,. Na lang wachten op een taxi is het onze beurt en Romeo pakt z'n jongste dochter bij de hand en leidt haar weg van de familie, terug naar ons, wachtend in de taxi. Wederom ontroerend en hoe sterk! Door het donker rijden we bij hen vandaan. Afscheid nemen doet zeer. Dag lieve, lieve mensen, familie van ons. Inyah stilletjes huilend. Even niets, slik.

Als we terug zijn in het hotel, gaat Inyah naar haar kamer, moe, moe, moe. Ook wij hebben de pijp goed leeg, rommelen nog wat rond inpakkender wijs. Nog ff kijken bij len, het licht is al uit en ze snurkt lichtjes. Dit prachtige meisje, hun dochter van ons. Wat een kind! Slaap maar lekker. Dan is het vrijdag 18 juli en is het bijna voorbij voor ons. Inpakken en wegwezen zozegd. Maar eerst is Zeeland aan de beurt. Carlo, Kennard, Ellemijn en Harry. Wat ook weer een gezelligheid hen hier te ontmoeten. Er wordt even flink bijgepraat tijdens een gezamenlijke lunch en 's avonds duiken we met z'n allen in Robinson's de Aristocrat binnen, een typisch Philippijns restaurant. Hier wordt in een goede sfeer menig lekkere dis en vis verorberd.

Morgen gaan de v. Waverens door naar het noorden en wij vliegen vanavond terug naar af. Met alle beste wensen over en weer nemen we afscheid. De laatste spullen gaan in de koffer, propvol moois gaan ze mee terug. Ook ons hoofd en hart zit boordevol moois. Wat gaan we rijk aan herinneringen terug. We zijn God dankbaar voor al deze ervaringen, én voor de hoop op meer voor Jerome. Volgend jaar weer?

Als mensen meer willen horen, horen we dat graag. Van harte welkom in Ommen!

Groeten van Inyah, Jerome & Sanne, Johan & Loes van der Linde

---

Filippijnenreis 2014

Genieten van de Filippijnen door familie van Waveren

Harry, Ellemijn, Carlo en Kennard van Waveren

Natuurlijk zijn we eerder naar de Filippijnen geweest om Carlo en later Kennard op te halen. Maar toen Carlo meeding in 2007 om z'n broertje op te halen, merkten we al direct aan hem dat zien, horen, ruiken en voelen waar je vandaan komt geweldig bijdraagt aan je gevoel van eigenwaarde. Er is een land waar de meeste mensen er uit zien, zoals jij. En een plek waar mensen in je jongste dagen goed voor je hebben gezorgd.

zo'n ervaring leek ons ook belangrijk voor Kennard. En Carlo kon dan nog eens goed rondkijken en beelden onthouden, voor dat hij echt aan het puberen slaat. Zelf hadden we er ook veel zin in, want als je een kind gaat ophalen ben je vooral daar mee bezig. Het kind en de paperassen. Nu hadden we tijd om rond te kijken en te genieten van het moois van het land.

Een jaar geleden begon de uitzending van Wie is de Mol? Dit keer speelde dit zich grotendeels af op de Filippijnen. Prioriteit van Carlo: de kerk in Paoay bezoeken, die in een van de uitzendingen centraal heeft gestaan. Prima, want zelf wilden we graag naar de rijstterrassen in Noord-Luzon. Aansluitend zijn we vanuit Manilla gereisd naar Puerto Princesa op Palawan, daarna een deel van de inmiddels binnen Inang Bayan vermaarde trip over de Visayas gedaan, om af te sluiten met een wat langer verblijf in Lapu Lapu op Mactan Island voor de kust van Cebu city.

kerk in Paoay

Kerken

Op weg naar Luzon rijden wij langs een immens stadion aan de noordkant van Manilla. In deze overdekte Philippine Arena kunnen 55.000 mensen zitten. Het is recent gebouwd door de Iglesia ni Cristo, die eind juli het honderdjarig bestaan van het kerkgenootschap viert in dit stadion. Op vele plekken in de Filippijnen zien wij kerkgebouwen van dit genootschap staan. Over het algemeen prima verzorgd. De gemeenteleden staan 10% van hun inkomen af. Het kerkgenootschap heeft dus wat te besteden.

Het is één van vele zelfstandige kerken die we zien tussen de grote en oude gebouwen van de Rooms-Katholieke kerk. In Puerto Princesa op het eiland Palawan, waar Carlo vandaan komt, hebben we de dienst van de 'Lord of the Nations' bijgewoond, die in ons hotel werd gehouden. Een dienst van 1,5 uur waar lofprijzing en persoonlijke geloofsinzet centraal staan. De centrale boodschap was: vertrouwen in en toewijding aan God = heiliging. We werden een enthousiast en warm welkom toegezongen in een dienst die voornamelijk door jongeren werd bezocht.

In Lapu Lapu zijn we gegaan naar de Rooms-Katholieke kerk gewijd aan Onze heilige Vrouwe van Regla. Kennard is hier gedoopt. In het gebouw konden al gauw 1000 mensen zitten en toen wij aankwamen was dit al tot de nok toe gevuld. De dienst was in het Tagalog, de officiële Filippijnse taal, maar in liturgie en muziek heel herkenbaar met de Rooms-Katholieke diensten hier. Terwijl de dienst gaande was, stroomde het plein er om heen ook vol met mensen. Sommigen haakten van buiten aan bij de rijen voor de Heilige Communie, maar de meesten kwamen voor de dienst een half uur na afloop van onze dienst. Het is opmerkelijk en mooi om te zien hoe het geloof hier echt nog een volksgeloof is en helemaal verbonden met het dagelijkse leven.

De eerste week zijn we in verschillende kerken uit de 16e en 17e eeuw geweest. Gebouwd door de Spanjaarden uit steen of koraalrif en allemaal voorzien van enorme steunberen vanwege de aardbevingen in de regio. Imposante gebouwen waar wekelijks duizenden mensen naar toe komen, want 80% van de 100 miljoen Filippino's is katholiek. De kerkgebouwen hebben de stevigheid van een oud fort en het is dus niet verwonderlijk dat bij de onafhankelijkheidsstrijd van de Filippijnen eind 19^e eeuw ze ook daarvoor zijn gebruikt! De torens staan los van de rest van het kerkgebouw en werden ook als uitzichttoren gebruikt om bijtijds de vijand te kunnen zien naderen...

Kindertehuis als nevenactiviteit

Rond 1900 woonden er op de Filippijnen ruim 7 miljoen mensen. Tijdens ons verblijf in het land werd officieel de 100 miljoenste Filippijn verwelkomd. Geboortebeperving is in de Rooms-Katholieke kerk een lastig vraagstuk, dus de enorme groei van de bevolking gaat voorlopig nog wel even door. Dat is overal te zien. Ook op Palawan. Toen wij daar in 2003 voor het eerst kwamen, waren er geen verkeerslichten. In 2007 stond er één en nu staan op diverse plaatsen van deze stad verkeerslichten. De provinciale hoofdstad Puerto Princesa staat zich er op voor om de groenste stad van het land te zijn. Ook dat verandert. De bevolkingsdruk gaat ten koste van vele grote bomen.

Het kindertehuis is ook verplaatst. In 2003 stond dit in een woonwijk niet ver van het centrum van de stad. In 2007 is het tehuis verplaatst naar een prachtige plek op één van de heuvels rondom de stad. De Amerikaanse directeur van het tehuis heeft zich helemaal gericht op organisch boeren. Op de nieuwe stek is een ruim huis gebouwd met afzonderlijke kamers voor de familie, medewerkers,

kinderen en zelfs gasten. Het is het centrum van een proefboerderij. Als we er nu komen begint ons bezoek – na een hartelijke begroeting – met een rondleiding van een Amerikaanse stagiair. Er zijn varkens, geiten, kippen, vissen, eenden. De mest wordt gebruikt voor de groei van zeeplanten, die te eten worden gegeven aan vissen. De vis en alle andere producten worden verkocht en zorgen voor inkomsten. Daarnaast is er ook akkerbouw. De boerderij is ongeveer 3 ha groot, maar verderop op het eiland is hij bezig met een nieuwe boerderij volgens de zelfde principes. Dit keer 17 hectare. De leiding van het kindertehuis is nu in handen van zijn vrouw. Het aantal kinderen is gehalveerd. Er zijn er nog 7. De liefde en aandacht is niet minder geworden. Met gezonde voeding worden de kinderen groot gebracht. En wat voor ons belangrijk is: ze zijn zonder meer bereid om te helpen zoeken als Carlo te zijner tijd meer wil weten over zijn biologische familie. De stad is relatief gezien nog steeds klein, dus normalerwijs is dat geen langdurige zoektocht ... Evenals 7 jaar terug vindt Carlo het prima om terug te zijn op zijn geboortegrond en het tehuis waar hij vandaan komt, maar daar in blijven steken doet hij niet ...: "Wat gaan we morgen doen?"

computerspel

Voor de reis naar Luzon hebben we de beschikking over een eigen modern Toyotabusje met een chauffeur/gids, Joey. Zelf rijden naar het noorden lijkt ons geen goed idee en de praktijk leert ons gelijk. Manilla uitkomen is een puzzelrit. Van Manilla tot half Luzon ligt een prima autosnelweg. Maar daarna. De weg is een tweebaans provinciale weg met op de meeste plekken aan weerszijde een extra strook. Terwijl het verkeer door jakkert met soms wel 90 km per uur, wordt de strook gebruikt voor laden en lossen, autoreparaties, langzaam verkeer zoals kinderen op weg naar school, drogen van rijst, straathandel en noem maar op.

Op de weg zelf rijden auto's, stokoude vrachtwagens, bussen en tricycles. Als er wordt ingehaald wordt er flink getoeterd, waarbij verwacht wordt dat de tegenligger inhoudt.

We voelden ons net live in een computerspel met raceauto's, die voortdurend tegenliggers op zich af krijgen en op het laatste moment bijsturen. Ongelofelijk, maar ongelukken hebben we nauwelijks gezien.

Tricycles

Als je er op gaat letten blijken er tussen de tricycles allerlei verschillen te zitten. Om te beginnen in het model. Op Luzon hebben deze brommers met zijspan eigenlijk een vrij smalle overkapping, op Palawan is er een brede kap. Soms hebben ze alleen dak boven de passagiers, elders ook boven de rijder. In de meeste gevallen zijn er twee zitplaatsen en een smal bankje, maar we hebben ook tricycles gezien met 2 x 2 plaatsen ruggelings tegen elkaar. Met een beetje inschikken kunnen er zo 6 of 7 personen mee in en op een tricycle. Dat wil zeggen als je niet te lang bent. Met een beetje passen en meten passen wij er met zijn vieren in. Het ideale vervoermiddel van een hotel naar het centrum van de stad.

Tricycles worden gebruikt door particulieren, maar ook voor taxivervoer. De gemeenten geven hier vergunningen voor af en schrijven direct voor in welke kleur de tricycles moet worden gespoten. En zo heeft elke stad zijn eigen kleur. Tussen Manilla en Vigan – een prachtig historisch stadje met diverse Spaanse koloniale huizen – zijn alle kleuren voorbij gekomen: blauw, geel, groen, roze, oud-rood en zo voort. De mooiste rijden in Vigan. Daar zijn de kappen gemaakt van zilverkleurig metaal en bewerkt met oude Spaanse printen. Sjiek.

Rijstterrassen en ziekenhuis

Het berggebied in Noord-Luzon is prachtig. Veel groen, dunbevolkt, smalle bergwegen en op veel plekken rijstterrassen. De rijstterrassen zijn honderden jaren uit en het ingenieuze irrigatiesysteem zorgt voor voldoende water. Hier tussen door lopen en op de muurtjes van de rijstterrassen wandelen is een prachtige belevenis.

Vanaf een uitkijkpunt bij Banaue zijn Kennard en Harry gaan wandelen de rijstterrassen in. De paden bestaan uit hoge treden gemaakt van grijze stoeptegels. Als Kennard voorop loopt, komen twee enthousiast blaffende honden hem tegemoet. Hij schrikt geweldig en holt de trap af. Steeds sneller, tot dat hij voorover kukelt. Hij is niet buiten westen, maar heeft wel een flinke snee onder zijn oog. Harry draagt hem naar boven met hulp van Joey. Gelukkig weet de chauffeur/gids een ziekenhuis dichtbij. In 20 minuten ligt Kennard op de behandeltafel van de katholieke Good News kliniek. En er is toevallig een dokter in huis. Met de grootst mogelijke zorgvuldigheid maakt zij de wond schoon, ontsmet deze, geeft een verdovingsprik en brengt een hechting aan. Binnen een half uur is ook de jonge kapelaan er om samen te bidden en te danken. Kennard waardeerde dat en wij ook.

Pleegouders

In tegenstelling tot Carlo is Kennard nadat hij is afgestaan voor adoptie door een jeugdzorgorganisatie geplaatst bij een pleeggezin. Hij heeft er twintig maanden gewoond en wil zijn pleegouders heel graag terug zien. Hen rechtstreeks benaderen kan niet, maar we proberen het met de e-mail via de jeugdzorgorganisatie, die Kennard indertijd daar heeft geplaatst. Een reactie blijft uit. Als we op de Filippijnen zelf zijn, gaan we bellen. Van het reisbureau hebben we een lokale sim kaart gekregen en dat werkt goed. We krijgen contact en maken een afspraak op hun kantoor in Lapu Lapu. De verrassing is groot als ons verteld wordt dat een half uurtje later pleegmoeder ook zal arriveren. De ontmoeting is hartverwarmend. Kennard blijft stralen en zegt voortdurend in zijn beste Engels dat hij zijn hart van binnen helemaal blij is. Ook pleegmoeder is zichtbaar verheugd en emotioneel over het weerzien. Samen met de directeur van de pleegzorgorganisatie gaan we lunchen en daarna rijden we door naar de plek waar Kennard de eerste jaren van zijn leven heeft gewoond. Vooraf waarschuw ik hem dat het een eenvoudig huisje is. Op de terugweg wijst hij mij terecht: het was een geweldige en prima plek. Echt niets mis mee. Pleegvader is aan het werk, maar pleegdochter en pleegkleinzoon zijn thuis. Kennard vindt het allemaal geweldig en geniet zichtbaar.

Na het bezoek verblijven nog enkele dagen in een hotel op het eiland. We besluiten op de ochtend dat we vertrekken nog even langs te gaan. Telefonisch wordt via de jeugdzorgorganisatie dit afgesproken. Pleegvader is er nu ook en opnieuw is de ontvangst even hartelijk. Er worden nog wat foto's gemaakt, Kennard omhelst iedereen en we geven nog wat cadeautjes voor pleegkleinzoon = pleegachterbroer voor Kennard.

Te weten waar hij heeft gewoond, geeft Kennard innerlijke rust: Een mooi plekje bij aardige en hartelijke mensen. Dat is toch heerlijk om te weten!?

We hebben genoten, maar na vier weken wordt het verlangen sterk om weer terug naar huis te gaan. Een geweldige ervaring rijker en met veel zin om te zijner tijd opnieuw af te reizen.

Harry en Ellemijn van Waveren
Carlo, Kennard

Filippijnenreis 2014

Filippino onder de Filippino's- familie Dik

Jack, Tineke en Verben Dik

Tsja, een reisverslag conform het boekje zal van weinig toegevoegde waarde zijn voor het gemiddelde Inang Bayan lid. Daarom hebben we dat gedeelte van onze reis door de Visaya's achterwege gelaten en gaan we ons concentreren op de ontmoetingen met de lokale bevolking, zoals wij die hebben mogen beleven. Het doel van de reis was een cultuurreis, om onze zoon Verben zijn geboorteland beter te laten leren kennen en dat doel is zeer zeker gehaald.

Voetbal in Dumaguete

Een activiteit, die in iedere goede vakantie thuis hoort, is het versturen van ansichtkaarten. Na wat navragen en zoeken, blijkt het postkantoor ongeveer 150 m achter het hotel te staan. Het staat aan een parkje, waar op dat moment gevoetbald wordt door een groep van ongeveer 25 jongens. De lokettiste van het postkantoor vindt het prachtig als ze hoort, dat de kaarten naar Nederland moeten. Het WK is net 5 dagen achter de rug en haar eerste reactie is dan ook: 'Robben en Van Persie'. Ook weet ze te vertellen, dat Nederland Brazilië met 3-0 heeft weten te verslaan. Wat blijkt, daar waar in de Filippijnen basketbal doorgaans op de eerste plek van favoriete sporten staat, is het in deze regio dus voetbal. Het voetbal in het parkje is geen formele wedstrijd. De jongens hebben gewerkt of zijn naar school geweest en trekken dan tegen 6 uur 's avonds met elkaar naar het parkje. We halen Verben op, want die was even in het hotel gebleven, en vragen of hij mee mag doen. Onze Filippino's vinden het ontzettend leuk dat een buitenlandse inlander mee wil doen en hij wordt hartelijk ontvangen. Hierop

volgt een heel gezellig uurtje voetbal, waarbij nauwelijks overtredingen gemaakt worden, ondanks de chaos. Daar lijnen en regels ontbreken en de goaltjes van bamboe nog wel 'ns uit elkaar willen vallen, is een scheidrechter ook overbodig. Het niveau van voetbal is heel verschillend, maar er zitten toch een aantal jongens tussen, die aardig goed een balletje kunnen trappen. Hoe favoriet voetbal is, zie je ook aan het schoeisel. De meesten spelen op relatief goede voetbal schoenen. Shirtjes zijn aanwezig van Messi, Ronaldo en Rooney. Ook de bal, waarmee gespeeld wordt, zou zo geleend kunnen zijn bij onze plaatselijke Apeldoornse club. Het is wel warm om te spelen. Ook in de avond is het nog zo'n 25°C. Na afloop is het dan ook afscheid nemen en snel wat drinken.

Na wat gegeten te hebben, gaan we 's avonds nog even de boulevard op. Aan het begin staat een groot aantal tafeltjes en stoeltjes en verkopers, die hun baluts aan de man brengen. Voor zij, die het nog niet weten, een balut is een bevrucht ei, waarin het embryo zich enige dagen heeft kunnen ontwikkelen. Dat ei wordt gekookt, waarna je deze als lekkernij kunt nuttigen. De locatie is praktisch, want het uitgaanscentrum van Dumaguete ligt om de hoek: discotheek, restaurantjes, etc. Het is er dus druk met mensen, die tussendoor even een balut komen eten. Verben heeft zich voorgenomen om ook Filippino onder de Filippino's te worden en gaat voor z'n eerste balut. Advies van de receptioniste van het hotel was om een '16-days' te nemen, hoewel we later van anderen weer horen, dat juist een '5-days' het lekkerst is. Een kwestie van smaak dus. Verben tikt het kopje van het eitje, slurpt de vloeibare inhoud leeg, waarna vervolgens de rest van de inhoud verorberd wordt. De laatste harde stukjes (stukje snaveltje misschien?) worden bij het afval gedeponneerd. Of zo'n balut is gewoon goed spul, of Verben heeft een sterke maag, maar tegen alle verwachtingen in had deze consumptie totaal geen verdere gevolgen.

Vissen bij Apo island

Een vast onderdeel van de georganiseerde reis is het snorkelen bij Apo-island. Om daar te komen, ga je met een pumpboat de oversteek maken. Nadat we in de ochtend waren wezen snorkelen, hadden we een uitgebreide lunch genoten. Na de middag zouden we eigenlijk nog wat gaan snorkelen, maar onze gids vertrouwde het weer niet en op zijn advies gingen we eerder dan gepland met het bootje terug richting het grotere eiland Negros. Daar aangekomen, zou een taxibusje ons weer terugbrengen naar het hotel, maar door de gewijzigde planning, was deze nog niet op locatie. Nog op het strand moesten we dus de tijd een beetje zien te doden. Verben zag iets verderop een vissersgezin de netten binnenhalen, die vanaf de oever de zee in waren geworpen. Spontaan liep hij er naar toe en begon te helpen de netten binnen te halen. Zelf ben ik toen ook een handje gaan helpen. Het overviel de vissersfamilie een beetje, dat toeristen zo maar kwamen helpen in plaats van navelstarend toe te staan kijken. Toen de buit dan ook binnen was, begonnen ze vol trots te vertellen over de vangst en de verschillende soorten vissen, die binnengehaald waren. Ook de kinderen, die er bij rondliepen, lieten in hun knuistjes de grappigste visjes zien. Toen Tineke foto's ging maken, vonden met name de kinderen dit schitterend. Ze moesten iedere gemaakte foto terugzien, waarbij ze moesten schaterlachen om zichzelf (of om de anderen?). Ook als je later zelf de foto's terugkijkt, besef je hoe gelukkig je kunt zijn met een vangst, die je eigen verwachtingen overtreft. Dit gold eigenlijk voor beide partijen...

Fiesta op Bohol

Een onderdeel van het verblijf op het eiland Bohol is de island-tour. Vanzelfsprekend hoort daarbij een bezoek aan de chocolate-hills. Onderweg hadden we aan onze chauffeur/gids, Ondoy, het doel van onze reis uitgelegd. We wilden Verben de cultuur laten proeven van zijn geboorteland. Toen we de chocoladebruine heuvels achter ons lieten, kwam Ondoy dan ook met het voorstel om naar een vriend van hem te gaan, die in een dorpje woonde waar op dat moment de jaarlijkse fiesta gevierd werd. We twijfelden even, want we kenden de beste man totaal niet, maar Ondoy had zelf eigenlijk best wel zin in 'gratis' lekker eten en wist ons toch over te halen. Aangekomen in het dorpje hingen de slingers over de straat en was het een drukte van jewelste. De auto werd op een gegeven moment aan de kant van de weg geparkeerd en we konden uitstappen. We werden naar een klein huisje aan de kant van de weg geleid. Het smalle gangetje naar de voordeur stond vol met mensen, waar we tussendoor schuifelden. Toch wel even een raar gevoel om door zoveel donkere ogen aangestaard te worden. Toen we de drempel van de deur over waren, was er echter rust. We kwamen in de woonkamer, waar de gastheer JoJo ons opwachtte. Onze gids had niets te veel gezegd. In de kamer stond een eettafel vol met schalen rijst, gefrituurde kip, gemarineerd varkensvlees, fijn klaargemaakte waterbuffel en veel meer gerechten, waar we de namen niet meer van weten. Op het dressoir, net even naast een Mariabeeldje, lag een hoop papier. Na onze binnenkomst was de vrouw des huizes ook binnengetreden en verwijderde in ons bijzijn het papier. Hier kwam een schitterend geroosterd lechon (speenvarken) tevoorschijn. Het was aan ons de eer om het eerste stukje van dit traditioneel bereide varken te nuttigen. De knapperige korst was inderdaad zeer smaakvol. Daarna konden we van de verschillende gerechten kleine hapjes nemen om onze smaakpapillen mee te vergastten. Nadat wij hadden opgescheept, kwamen ook andere familieleden, buren, kennissen en vrienden binnen. In korten tijd waren in het kleine kamertje toch zo'n 30 mensen lekker aan het eten. Een heel bijzondere ervaring, waar we onze gids Ondoy en zijn vriend JoJo toch wel dankbaar voor zijn geweest.

Groetjes,
Jack, Tineke en Verben

Filippijndag 20 september 2014

Hallo allemaal,

Het was een mooie dag om eens lekker naar Klein Zwitserland te gaan. Vele moesten helaas ook nog wachten op de motortocht, maar gelukkig was dat ook al gauw voorbij.

Eenmaal aangekomen bij het park bleek er ook nog een klim bos te zijn, onder teleurstelling van velen, want je moest ervoor betalen. Het park zelf lag in de bossen van Limburg. Eerst was er een inloop met gebak en drinken. Toen iedereen er was begonnen we aan de speurtocht. Overal aan bomen werden kaartjes opgehangen met vragen er op over de Filipijnen. Degene die de meeste vragen goed had won.

De jongeren deden meer aan hangen dan aan de speurtocht zelf. Voor de wat kleinere kinderen was het heel leuk.

Er waren ook heel veel speeltoestellen want het is immers ook een speelpark.

Na afloop van de speurtocht gingen we nog een gezamenlijk spel spelen. We gingen met z'n allen in een grote kring staan. De groep werd in tweeën gesplitst en iedere groep kreeg een nummer van 1 tot 16. Vervolgens riep Richard een getal en degene die dat getal waren moesten buitenom de kring rennen om vervolgens naar hun plek weer te gaan en de ballon kapot te trappen.

Degene die het eerst van de 2 aankwam en de ballon kapot trapte won. Het veld was nogal glad. Er waren veel mensen die uit gleden op dezelfde plek tot leed vermaak van de anderen. Toen de ballonnen op waren was het spel ook gespeeld.

Na afloop van het spel gingen we nog wat bijpraten met elkaar. Daarna was het tijd om weer terug te gaan naar huis na een dagje in Venlo.

Groeten Verben

